

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

Academic Leadership of Administrators Affecting Learning Organization of
Basic Educational Institutions Administrators under Samut Prakan Primary
Educational Service Area Office 2

ชนาดล สมบูรณ์

Tanadol Somboon

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Education Bangkok Thonburi University, Thailand

E-mail: Drtanadol99@gmail.com

Received December 16, 2021; Revised January 24, 2022; Accepted February 20, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (X_4), ด้านการจัดการเรียนรู้ (X_2), ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ (X_3), และด้านการนิเทศการศึกษา (X_6) และตัวแปรทั้ง 4 ด้าน สามารถทำนายความเป็น

องค์การแห่งการเรียนรู้ได้ ร้อยละ 67.20 ($R^2 = 0.672$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ } Y = 0.892 + 0.362(x_4) + 0.329(x_2) + 0.245(x_3) + 0.137(x_6)$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน } ZY = 0.381(Zx_4) + 0.352(Zx_2) + 0.268(Zx_3) + 0.131(Zx_6)$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; องค์การแห่งการเรียนรู้

Abstract

The objectives of this research were to study: (1) the academic leadership of administrators and the learning organization of basic educational institutions under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2; and (2) the academic leadership of the administrators affecting the learning organization of the basic educational institutions under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2. The samples used in this research were 310 teachers in basic educational institutions under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office, Region 2. The research instrument was a 5-level questionnaire with a confidence value of 0.92. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, Standard Deviation by Pearson correlation coefficient, and Stepwise regression analysis.

It was found that: (1) administrators of basic education institutions under the Samut Prakan Primary Education Service Area Office 2, the overall academic leadership was at a high level and the learning organizations of basic educational institutions, overall, were at a high level; and (2) the academic leadership of the administrators affected the learning organization of basic educational institutions. Sorted in order of importance: learning resources development (X_4), learning management (X_2), learning media development (X_3), and educational supervision (X_6). And all variables of 4 aspect were able to predict the Learning organization at 67.20 percent ($R^2 = 0.672$) with a statistical significance at the .01 level, which could be written as a regression analysis equation as the following equation:

$$\text{Raw score equation } Y = 0.892 + 0.362(x_4) + 0.329(x_2) + 0.245(x_3) + 0.137(x_6)$$

$$\text{Standard score equation } ZY = 0.381(Zx_4) + 0.352(Zx_2) + 0.268(Zx_3) + 0.131(Zx_6)$$

Keywords: Academic Leadership, Learning Organization

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าขององค์กร เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งของทุกองค์กร ทั้งนี้ เนื่องจากองค์กรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างความเจริญ ความก้าวหน้าของประเทศในทุกด้าน ทั้ง เศรษฐกิจและการเมือง ตลอดจนประชาชนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่อย่างไรก็ตาม การที่จะทำให้องค์กรทุกองค์กรมีคุณภาพและประสิทธิภาพได้นั้น ผู้นำเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำองค์กรไปสู่ความเจริญก้าวหน้า นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้นผู้นำจะต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดยั้ง ในขณะเดียวกันบุคลากรขององค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นร่วมงานในการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ร่วมงานทั้งองค์กรจะต้องมีการปรับตัวตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อจะได้นำความรู้สมัยใหม่ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน แต่ปัญหาล้วนใหญ่ผู้ปฏิบัติงานมักจะไม่ค่อยมีเวลาในการที่จะพัฒนาตนเอง ดังนั้นองค์กรซึ่งเป็นหน่วยงานที่จะต้องมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับความรู้ที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา โดยการสนับสนุนให้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอกองค์กรหรือภายในองค์กรเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานเองมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัด หรือทำให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาซึ่งจะทำให้องค์กรและพนักงานผู้ปฏิบัติงานมีแหล่งความรู้อยู่ใกล้ตัว สามารถค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ ได้ตลอดเวลาโดยสะดวก

องค์กรแห่งการเรียนรู้สำหรับหน่วยงานจึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานหรือองค์กรทุกองค์กรควรให้การสนับสนุนเพื่อให้บุคลากร หรือผู้ปฏิบัติงานในองค์กรมีแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ แต่อย่างไรก็ตามผู้นำควรเป็นผู้จุดประกาย หรือพยายามทำให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง เพราะองค์กรแห่งการเรียนรู้ เปรียบเสมือนแหล่งความรู้ที่จะให้ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่อยู่ใกล้ตัวได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะองค์กรที่เป็นหน่วยให้การศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ที่ทันสมัยพร้อมที่จะให้ครูอาจารย์ หรือผู้สอนได้ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ ได้ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2574 ที่ได้กำหนดสาระสำคัญสำหรับบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาในห้าประการ ได้แก่ การเข้าถึง(accessibility) การเท่าเทียม (Equity) คุณภาพ (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevance) ในระยะเวลา 15 ปีข้างหน้า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีคุณลักษณะของภาวะผู้นำทางวิชาการที่จะสามารถทำการส่งเสริมสถาบันการศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้(Learning Organization : LO) และการที่จะปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาหน่วยงานให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น หน่วยงานจะต้องมีผู้นำที่มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ หรือนวัตกรรมที่มีคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อองค์กร (ยุรพร ศุทธรัตน์, 2558) นอกจากนี้ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถให้คำแนะนำและกระตุ้นครู ประสานงานและให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทำงานร่วมกันด้วย

เทคนิควิธีที่มีคุณภาพ ส่งผลทำให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น (Seyfarth, 1999)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อต้องการทราบว่า มีปัจจัยด้านใดบ้างของความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้ภาวะผู้นำทางวิชาการซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
2. เพื่อศึกษาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

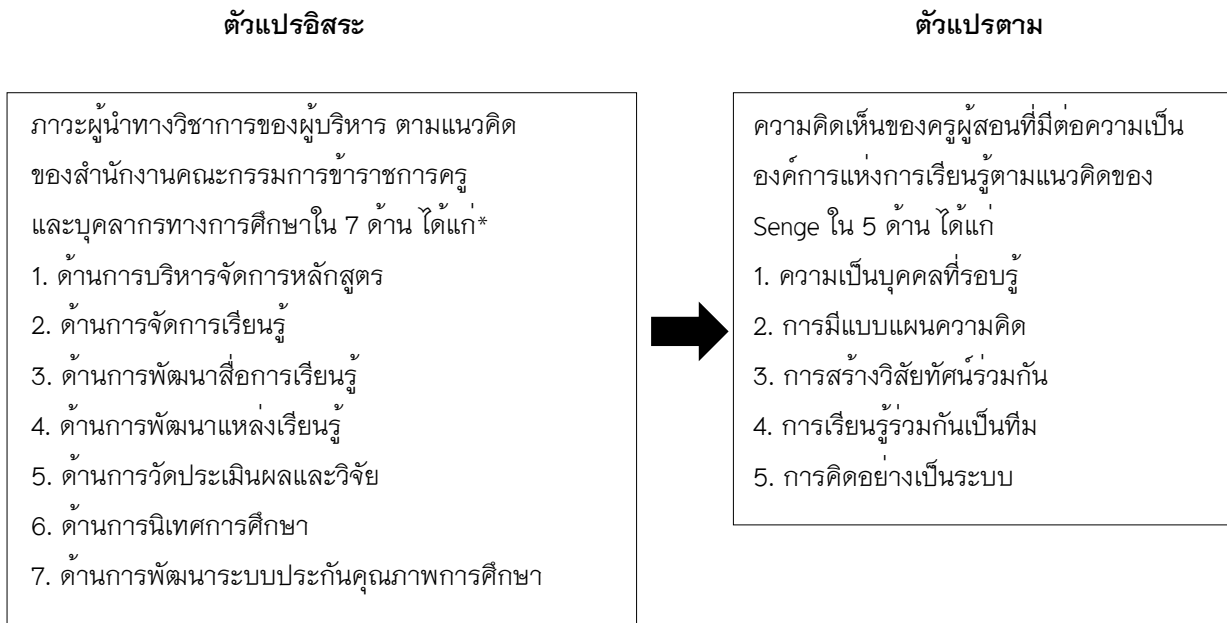
การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้นำปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2533) ใน 7 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 2. ด้านการจัดการเรียนรู้ 3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5. ด้านการวัดประเมินผลและวิจัย 6. ด้านการนิเทศการศึกษา 7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน และความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Senge (2006) ใน 5 ด้าน ได้แก่ ความเป็นบุคคลที่รอบรู้ การมีแบบแผนความคิด การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และการคิดอย่างเป็นระบบ มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2533) ใน 7 ด้านมาเป็นตัวแปรอิสระ และความเป็นองค์การ

แห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดของเซ็งเก้ (Senge, 2006) ใน 5 ด้านมาเป็นตัวแปรตาม มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงพยากรณ์ (Predictive Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,535 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 310 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปรียบเทียบจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง Krejcie & Morgan (1970) และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มตามที่เขตพื้นที่ได้แบ่งไว้เป็น 5 กลุ่มโรงเรียน คือ กลุ่มบางพลี 1 กลุ่มบางพลี 2 กลุ่มบางบ่อ 1 กลุ่มบางบ่อ 2 และกลุ่มบางเสาธง แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา แล้วกำหนดเป็นกรอบปัจจัยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนด สำหรับเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

1.2) ศึกษารูปแบบและวิธีสร้างแบบสอบถามแล้วดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามกรอบปัจจัยที่กำหนดไว้ในข้อ 1.1

2) การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

2.1) การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาตลอดจนการใช้ถ้อยคำของข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC ทุกข้อ อยู่ระหว่าง 0.67–1.00

2.2) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยให้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (1974) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

3) ปรับปรุงแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยไปส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างและรับกลับคืนด้วยตนเอง ปรากฏว่า ได้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 310 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การประสานงาน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและติดตามให้ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การชมเชยหรือยกย่องให้เกียรติหรือให้รางวัลกับครูที่มีการจัดการเรียนรู้ดีเด่นเป็นที่ยอมรับในโรงเรียน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.3 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ พบว่า มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การกำหนดนโยบายกระตุ้นการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัย และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้

1.4 ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ พบว่า มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาใช้แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูมีการสำรวจแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาและท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาและพื้นที่ใกล้เคียง

1.5 ด้านการวัดผลประเมินผลและวิจัย พบว่า มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การกำหนดระยะเวลาในการวัดผลประเมินผลและวิจัยชัดเจนในแต่ละภาคเรียน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูใช้การวิจัยเป็นฐานในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

1.6 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดให้มีระบบนิเทศงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.7 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน พบว่า มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การกำกับติดตามประเมินผล การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องบรรลุตามมาตรฐานการศึกษา และแผนพัฒนาคุณภาพที่สถานศึกษากำหนดไว้ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษาที่กำหนด

2. ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ครูครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ พบว่า มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีแรงบันดาลใจในการมุ่งมั่นที่จะใช้ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรกระตือรือร้น สนใจใฝ่รู้ที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ

2.2 ด้านการมีแบบแผนความคิด พบว่า มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรใช้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเพื่อคิดวิเคราะห์ประกอบการตัดสินใจในทุกรูปแบบ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีจิตสำนึกในการจำแนก แยกแยะความถูกต้องในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

2.3 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน พบว่ามีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรพร้อมที่จะทุ่มเทแรงกาย แรงใจเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่เป้าหมายในอนาคตร่วมกัน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำงานของสถานศึกษา

2.4 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาความรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และยอมรับเหตุผลของกันและกัน

2.5 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ ชัดเจน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบจากมิติต่างๆที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (x_4) ด้านการจัดการเรียนรู้ (x_2) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ (x_3) และด้านการนิเทศการศึกษา (x_6) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, .01, .01 และ .05 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.820 ($R=0.820$) และตัวแปรทั้ง 4 ด้าน สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ได้ร้อยละ 67.20 ($R^2 = 0.672$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ } Y = 0.892 + 0.362(x_4) + 0.329(x_2) + 0.245(x_3) + 0.137(x_6)$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน } ZY = 0.381(Zx_4) + 0.352(Zx_2) + 0.268(Zx_3) + 0.131(Zx_6)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากน่าจะสอดคล้องกับความเป็น

จริง ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่จะมาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาได้นั้นจะต้องผ่านการเป็นครูผู้สอนหลายปี จึงมีประสบการณ์ทางด้านวิชาการ เมื่อมาเป็นผู้บริหารจึงส่งเสริมงานวิชาการทุกด้านอย่างมีความรู้และความเข้าใจ เนื่องจากงานวิชาการเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทุกแห่งเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ไปสู่เป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้ จึงสนับสนุนและส่งเสริมงานวิชาการอย่างเต็มที่ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนีย์ แซ่มชื่น (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มโซพิลัส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า คุณภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มโซพิลัสทั้งเหนือและใต้ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทนา เพี้ยตัวผู้ (2562) ได้ทำวิจัย เรื่อง การศึกษาเจตคติของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มพานทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า เจตคติของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนานาถ ปรีชาศิลป์ (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดราชโอรส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดราชโอรส โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากน่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาชั้นพื้นฐานเป็นแหล่งเรียนรู้ขั้นต้นของนักเรียน และเป็นแหล่งเรียนรู้แห่งแรกที่นักเรียนจะต้องเข้าไปรับความรู้ ตั้งแต่เริ่มต้นอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ จนกระทั่งให้มีความรู้ตามมาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด สามารถนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ต่อไปในระดับที่สูงขึ้น หรือสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ดังนั้นสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเป็นแหล่งเรียนรู้ นั่นก็คือองค์การแห่งการเรียนรู้นั่นเอง เพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสกับสถานการณ์จริง และเกิดประสบการณ์ตรงที่จะนำความรู้ไปใช้ได้จริง ตลอดจนเป็นแหล่งความรู้สำหรับครูผู้สอนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานส่วนมากจะตั้งอยู่ในเขตชุมชน และเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจึงมีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พณานนท์ โกตนิมานนท์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาวิทยาลัยราชพฤกษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่าองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยราชพฤกษ์โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก แต่อย่างไรก็ตามควรนำประโยชน์ของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการองค์กรด้วย นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Garvin, Edmondson & Gino (2008) ได้ทำการวิจัยเรื่อง องค์กรของคุณเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้หรือไม่ โดยมีการอ้างอิงแนวคิดของเซ็งเก้ เกี่ยวกับวินัย 5 ประการขององค์กรแห่งการเรียนรู้ สรุปได้ว่า

ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติตามแนวคิดด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ คือ การที่องค์กรและบุคคลไม่ตระหนักถึงความจำเป็นขององค์กรแห่งการเรียนรู้ และการปรับเปลี่ยนให้ทันต่อสถานการณ์ และขาดการประเมินองค์กรด้านความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และให้แนวคิดเพิ่มเติมว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อองค์กรและหน่วยงานอย่างแท้จริง บุคลากรขององค์กรหรือหน่วยงานจะต้องให้ความร่วมมือ และสนับสนุนความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำองค์กรจะต้องมีภาวะผู้นำและส่งเสริมความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วย

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษาส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 4 ด้าน เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับผู้บริหารที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่การจัดการเรียนการสอนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะก่อให้เกิดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตามมาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิตา นราภิรมย์ขวัญ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นั้น สามารถสร้างได้หากผู้บังคับบัญชามีความตั้งใจและมีความมุ่งมั่นต้องการให้หน่วยงานเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ahmad & Marina (2013) ได้ทำการวิจัยเรื่อง องค์กรแห่งการเรียนรู้และความมุ่งมั่นขององค์กรในโรงเรียน พบว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้และความมุ่งมั่นขององค์กรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ ศุขจันทร์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความมุ่งมั่นขององค์กรกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่า ความมุ่งมั่นขององค์กรเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้สามารถพัฒนาให้มีประสิทธิภาพได้โดยการสนับสนุนของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่ามี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) ด้านการนิเทศการศึกษา และตัวแปรทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างละ

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีตัวแปร 4 ด้านของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความองค์การแห่งการเรียนรู้โดยรวมกันทำนายความองค์การแห่งการเรียนรู้ได้ร้อยละ 67.20

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้ความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุนและกำหนดนโยบายให้ครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการนิเทศการศึกษา เพื่อสร้างความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรส่งเสริม สนับสนุน และกำหนดนโยบายให้ครูผู้สอนได้มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดอบรมเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนเมื่อผ่านการอบรมแล้ว จะต้องมีการติดตามผลในเรื่องนี้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างยั่งยืน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษา ส่งผลต่อความองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 4 ด้านดังกล่าวข้างต้นเป็นพิเศษ ทั้งนี้ เพื่อจะได้มีแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ 4) ด้านการนิเทศการศึกษา สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็น ต่อไปนี้

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความแตกต่างและครอบคลุมถึงปัจจัยที่มีส่วนทำให้ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่น ทั้งนี้ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา หรือหน่วยงานให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อครูผู้สอน หรือบุคลากรในหน่วยงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

2.3 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องนี้ เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง และได้ข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์สำหรับนำมาใช้พัฒนาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือการดำเนินงานนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ฉันทนา เพียวตัวผู้. (2562). *การศึกษาเจตคติของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มพานทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ชนานาถ ปรีชาศิลป์. (2562). *การศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดราชโอรส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1(สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- ปณิตา นราภิรมณ์ขวัญ. (2559). *การจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน(วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พนานันท์ โกศินานนท์. (2551). *แนวทางการพัฒนาวิทยาลัยราชพฤกษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ. วิทยาลัยราชพฤกษ์.

- ยุรพร ศุภรัตน์. (2558). *องค์การเพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2553). หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา. *วารสารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*, 30, 30–32.
- เสาวนีย์ แซ่มชื่น. (2562). *คุณภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในกลุ่มโซ่พิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ* (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- สุชาติ คชจันทร์. (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นกลุ่มของพนักงาน ในอุตสาหกรรมยานยนต์ ตามกรอบทฤษฎีความขัดแย้ง(ดุลยภาพ)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- Ahmad, A. R., & Marinah, A. (2013). Learning organization and organizational commitment in primary school. *International Proceedings of Economics Development and Research*, 60 (12).
- Cronbach, L.J. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper and Row.
- Garvin, D. A., Edmonson, A. C., & Gino, F. (2008). Is Yours a Learning Organization?. *Harvard Business Review*, 86(3), 109–116.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Seyfarth, J. T. (1999). *The principal: New leadership for new challenger*. New Jersey: Prentice–Hall.
- Senge, P.M. (2006). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*. New York: Doubleday.